

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ι Κ Η

Σύμφωνα με τα Διεθνή
και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Copyright © 2015

Εκδόσεις ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

Βοσπόρου 65, 142 34, Ν.Ιωνία

Τηλ/Fax.: 210 27 18 547

e-mail: info@diplographia.gr / www.diplographia.gr

Η χρήση των cartoons έγινε μετά από
παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων
από το περιοδικό *The New Yorker*.

Γλωσσική επιμέλεια

Πάολα-Νίκη Ευσταθοπούλου

Σχεδίαση και επιμέλεια έκδοσης

Ρεβέκκα Βιτσαξάκη

Τηλ.: 6972 244 114, 215 55 14 599

e-mail: revekkav@gmail.com

Διαχωρισμοί-Εκτύπωση

ECOTYPIA

ISBN 978-618-81186-8-3

Κωδικός Ευδόξου: 41959686

Γεώργιος Κόντος

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Λ Ο Γ Ι Σ Τ Ι Κ Η

Σύμφωνα με τα Διεθνή
και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

Συνεργάστηκαν:

Σταμάτης Δρίτσας

Αικατερίνη Κιούση

Γεώργιος Παπαθανασόπουλος

Ευστράτιος Σουφλερός

ΔΙΠΛΟ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΙΑ

Αφιερώνεται
στη σύζυγό μου Μαίρη
για τη συνεχή βοήθεια, κατανόηση, αμέριστη συμπαράσταση
και ενθάρρυνση στην πολύχρονη συγγραφική μου προσπάθεια
και στα παιδιά μας, Αγγελική και Νίκο

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	κγ
Ευχαριστίες.....	κζ
Συντομογραφίες.....	κη

Κεφάλαιο 1

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

1.1	Η ιστορική εξέλιξη της Λογιστικής.....	3
1.2	Η έννοια του λογαριασμού	16
1.3	Από την απλογραφία στη 10η Νοεμβρίου 1494, τη μεγάλη μέρα της Λογιστικής.....	19
1.4	Οι έννοιες του Ενεργητικού και του Παθητικού.. ..	23
1.5	Η διάκριση επιχείρησης και επιχειρηματία.....	27
1.6	Η έννοια του κεφαλαίου	28
1.7	Λογιστικό γεγονός, λογιστικές εγγραφές και οι έννοιες της χρέωσης και της πίστωσης.....	31
1.8	Χρεωστικοί και πιστωτικοί λογαριασμοί.....	34
1.9	Συνδυασμοί χρεωπιστώσεων	36
	Σύνοψη	42
	Ασκήσεις	44

Κεφάλαιο 2

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

2.1	Επιχειρηματικές δραστηριότητες και κίνδυνοι.....	49
2.2	Η εμπορική επιχείρηση.....	54
2.3	Η βιομηχανική επιχείρηση.....	57
2.4	Η ξενοδοχειακή επιχείρηση.....	60
2.5	Η τραπεζική επιχείρηση.....	64
2.6	Η ασφαλιστική επιχείρηση.....	75
2.7	Η ναυτιλιακή επιχείρηση.....	85
2.8	Η χρονική αξία του χρήματος και η έννοια της παρούσας αξίας.....	89
2.9	Το χρήμα σε φυσική και λογιστική μορφή.....	92
2.10	Μέσα πληρωμών και μέσα πίστωσης.....	95
2.11	Η έννοια και η λειτουργία του ανοιχτού (αλληλόχρεου) λογαριασμού ...	99
	Σύνοψη.....	101

Κεφάλαιο 3

ΤΟ ΚΥΚΛΩΜΑ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

3.1	Γενικά.....	105
3.2	Η έννοια του εσόδου.....	105
3.3	Αρχές αναγνώρισης και λογιστικοποίηση των εσόδων.....	107
3.4	Ειδικές περιπτώσεις αναγνώρισης των εσόδων από πωλήσεις αγαθών ...	112
3.5	Ο διαχωρισμός των τόκων από το τίμημα πώλησης.....	116

3.6	Οι έννοιες του κόστους, της δαπάνης και του εξόδου	118
3.7	Αρχές αναγνώρισης και λογιστικοποίηση των εξόδων	120
3.8	Τα έξοδα στο πλαίσιο αναγνώρισης προβλέψεων.....	123
3.9	Έκτακτα έσοδα και έξοδα	126
3.10	Οι έννοιες του κέρδους και της ζημίας.....	127
3.11	Η έννοια των λοιπών συνολικών εισοδημάτων	129
3.12	Το αξίωμα της λογιστικής χρήσης	130
3.13	Η αρχή της αντιπαράθεσης των εσόδων και των εξόδων..	132
3.14	Η μέθοδος των δεδουλευμένων.....	132
3.15	Οι μεταβατικοί λογαριασμοί.....	135
	Σύνοψη	151
	Ασκήσεις.....	153

Κεφάλαιο 4

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΕΝΔΥΜΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

4.1	Η ιστορική εξέλιξη του εταιρικού δεσμού.....	157
4.2	Τύπος, περιεχόμενο και δημοσιότητα της εταιρικής συμφωνίας.....	164
4.3	Κατηγορίες μετοχών και δικαιώματα μετόχων.	166
4.4	Οι λογαριασμοί καθαρής θέσης των ανωνύμων εταιρειών.....	169
4.5	Ο λογιστικός χειρισμός της σύστασης των εταιρειών..	175
4.6	Ο λογιστικός χειρισμός της σύστασης της ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (ΙΚΕ).....	181
4.7	Διαχείριση και εκπροσώπηση των εταιρειών.....	188
4.8	Η διαδικασία λήψης αποφάσεων στην ανώνυμη εταιρεία – Σύγκληση απαρτία και πλειοψηφία των οργάνων διοίκησης	192

4.9	Ελεγκτές και δικαιώματα των μετόχων μειοψηφίας στην ανώνυμη εταιρεία.....	195
4.10	Μεταβίβαση της εταιρικής μερίδας και συμμετοχής.....	197
4.11	Διανομή κερδών και ζημιών και ο λογιστικός τους χειρισμός.....	198
4.12	Αύξηση του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρείας και ο λογιστικός της χειρισμός.....	201
4.13	Η προβληματική της επιστροφής κεφαλαίων στους μετόχους και οι δείκτες EPS και ROE–Πραγματική μείωση κεφαλαίου και ο λογιστικός της χειρισμός.....	209
4.14	Μείωση κεφαλαίου για κάλυψη ζημιών.....	215
4.15	Οι δείκτες P/E και P/BV..	217
4.16	Εταιρικοί μετασχηματισμοί.	218
4.17	Λύση και εκκαθάριση των εταιρειών.....	228
	Σύνοψη.....	233
	Ασκήσεις.....	235

Κεφάλαιο 5

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (ΕΓΛΣ) - ΣΧΕΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ (ΕΛΠ)

5.1	Λογιστικά πληροφοριακά συστήματα (ΛΠΣ).....	239
5.2	Λογιστικά γεγονότα.....	241
5.3	Τα στοιχεία εισόδου ενός ΛΠΣ.....	243
5.4	Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ).....	246
5.5	Το σχέδιο λογαριασμών των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ΕΛΠ) ...	257
5.6	Τα στοιχεία εξόδου ενός ΛΠΣ.....	259
5.7	Το Ημερολόγιο.....	259

5.8	Τα Αναλυτικά καθολικά	261
5.9	Το Γενικό καθολικό και το Ισοζύγιο των λογαριασμών του Γενικού καθολικού.....	262
5.10	Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης.....	263
5.11	Ο Ισολογισμός.....	265
5.12	Χρόνος ενημέρωσης λογιστικών αρχείων	266
5.13	Διαφύλαξη λογιστικών αρχείων	266
	Σύνοψη	268
	Ασκήσεις.....	270
	Παράρτημα 1 – Παραστατικά πωλήσεων.....	271
	Παράρτημα 2 – Πρόσθετα βιβλία (αρχεία) που τηρούνται με βάση τα ΕΛΠ.....	274

Κεφάλαιο 6

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (ΔΛΠ) ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΧΩΝ & ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ (ΕΛΠ)

6.1	Η ανάγκη για τυποποίηση της λογιστικής πληροφορίας.....	279
6.2	Οι απαρχές – το FASB	280
6.3	Από την IASC στο IASB – Σκοπός και οργάνωση του IASB.....	281
6.4	Το θεωρητικό υπόβαθρο των προτύπων – Το Πλαίσιο Αρχών	284
6.5	Τα πρότυπα	285
6.6	Η διαδικασία έκδοσης ενός προτύπου	286
6.7	Τα μέρη από τα οποία αποτελείται ένα πρότυπο	288
6.8	Η διαδικασία έκδοσης διευκρινιστικών οδηγιών.....	290
6.9	Η διαδικασία έκδοσης των προτύπων στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Οι εμπλεκόμενοι φορείς	291

6.10	Οι επιχειρήσεις που είναι υποχρεωμένες να τηρούν τα λογιστικά βιβλία σύμφωνα με τα ΔΛΠ.....	293
6.11	Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο	294
6.12	Τα λογιστικά θέματα που αντιμετωπίζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	296
6.13	Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ).....	299
	Σύνοψη	303
	Παράρτημα – Τα IAS και IFRS σε ισχύ	305

Κεφάλαιο 7

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

7.1	Έννοιες – Ορισμοί.....	319
7.2	Τα συστατικά του κόστους των αποθεμάτων.....	321
7.3	Λογιστική των αποθεμάτων και των πωλήσεων και υπολογισμός του μεικτού αποτελέσματος	324
7.4	Σύστημα της διαρκούς απογραφής των αποθεμάτων.....	328
7.5	Σύστημα της περιοδικής απογραφής των αποθεμάτων.....	331
7.6	Μέθοδοι απογραφής για τον προσδιορισμό του κόστους των αποθεμάτων (FIFO, LIFO, WAC).....	333
7.7	Οι μέθοδοι απογραφής σε σχέση με τα συστήματα απογραφής των αποθεμάτων	337
7.8	Αποτίμηση των αποθεμάτων.	344
7.9	Τι προβλέπουν τα ΕΛΠ για τα αποθέματα.....	346
	Σύνοψη	350
	Ασκήσεις	352

Κεφάλαιο 8

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΑΓΙΩΝ, ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΥΛΩΝ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

8.1	Γενικά.....	357
8.2	Υλικά πάγια.....	360
8.3	Συστατικά του κόστους των υλικών παγίων.....	362
8.4	Αποτίμηση των υλικών παγίων μετά την αρχική αναγνώριση και η έννοια του συνολικού εισοδήματος.....	364
8.5	Απόσβεση των υλικών παγίων.....	369
8.6	Ποσό προς απόσβεση.....	372
8.7	Ωφέλιμη ζωή.....	373
8.8	Μέθοδοι απόσβεσης.....	375
8.9	Διαχωρισμός της αξίας του γηπέδου από εκείνη των κτηρίων.....	380
8.10	Λογιστική των αποσβέσεων.....	382
8.11	Διαγραφή υλικών παγίων.....	390
8.12	Λοιπά υλικά στοιχεία ενεργητικού.....	391
8.13	Άυλα πάγια.....	397
8.14	Συστατικά του κόστους των άυλων παγίων.....	400
8.15	Αποτίμηση των άυλων παγίων μετά την αρχική αναγνώριση.....	403
8.16	Απόσβεση των άυλων παγίων.....	403
8.17	Διαγραφή των άυλων παγίων.....	404
8.18	Τι λένε τα ΕΛΠ για τα ενσώματα και τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	405
	Σύνοψη	409
	Ασκήσεις	411

Κεφάλαιο 9

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ-FACTORING

9.1	Γενικά.....	417
9.2	Διάκριση απαιτήσεων.....	418
9.3	Ο λογαριασμός 30 «Πελάτες».....	419
9.4	Χρόνος αναγνώρισης των απαιτήσεων από πελάτες.....	421
9.5	Απομείωση των απαιτήσεων από πελάτες και αναγνώριση ζημιών απομείωσης.....	424
9.6	Οριστική διαγραφή απαιτήσεων και ανάκτηση διαγραμμένων ποσών..	434
9.7	Συμφωνία των λογαριασμών των πελατών.....	436
9.8	Συναλλαγματικές, γραμμάτια και μεταχρονολογημένες επιταγές..	440
9.9	Factoring.....	443
9.10	Λογαριασμοί διαχείρισεως προκαταβολών και πιστώσεων.....	452
	Σύνοψη.....	454
	Ασκήσεις.....	456

Κεφάλαιο 10

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

10.1	Η αναγκαιότητα των φόρων.....	461
10.2	Διάκριση των φόρων.....	462
10.3	Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)..	468
10.4	Ο φόρος εισοδήματος (τρέχων και αναβαλλόμενος).....	477
10.5	Παρακρατούμενοι φόροι εισοδήματος..	496
10.6	Προκαταβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος.....	498
10.7	Φορολογία των επιχειρήσεων με διεθνείς δραστηριότητες – Η έννοια της φορολογικής κατοικίας.....	499

10.8	Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος και παρακρατούμενων φόρων	509
10.9	Συστήματα φορολογίας των μερισμάτων.....	514
10.10	Συμβάσεις αποφυγής της διπλής φορολογίας.....	517
10.11	Τιμολόγηση ενδοομιλικών συναλλαγών.....	519
10.12	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ).....	523
10.13	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και αναβαλλόμενη φορολογία.....	524
	Σύνοψη	539
	Ασκήσεις	541

Κεφάλαιο 11

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

11.1	Γενικά.....	547
11.2	Λογιστικά γεγονότα	549
11.3	Βήμα 1: Συγκέντρωση δικαιολογητικών και παραστατικών.....	551
11.4	Βήμα 2: Σύνταξη Ημερολογίου..	551
11.5	Βήμα 3: Ενημέρωση Αναλυτικών καθολικών	561
11.6	Βήμα 4: Ενημέρωση λογαριασμών Γενικού καθολικού.....	570
11.7	Βήμα 5: Σύνταξη Α' προσωρινού Ισοζυγίου των λογαριασμών του Γενικού καθολικού.....	576
11.8	Βήμα 6: Εγγραφές τέλους χρήσεως.....	580
11.9	Βήμα 7: Ενημέρωση Ημερολογίου, καθώς και των Αναλυτικών καθολικών και του Γενικού καθολικού	593
11.10	Βήμα 8: Σύνταξη Β' προσωρινού Ισοζυγίου των λογαριασμών του Γενικού καθολικού.....	593
11.11	Βήμα 9: Εγγραφές κλεισίματος λογαριασμών αποτελεσμάτων.....	595
11.12	Βήμα 10: Σύνταξη κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως.....	596

11.13	Βήμα 11: Ενημέρωση Ημερολογίου καθώς και των Αναλυτικών καθολικών και του Γενικού καθολικού	597
11.14	Βήμα 12: Σύνταξη οριστικού Ισοζυγίου..	597
11.15	Βήμα 13: Σύνταξη Ισολογισμού τέλους χρήσεως.....	599
11.16	Λοιπές οικονομικές καταστάσεις.....	604
11.17	Κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης	604
11.18	Γνωστοποιήσεις–Επεξηγηματικές σημειώσεις	605
11.19	Χρηματοοικονομικοί δείκτες.....	607
	Σύνοψη	611
	Ασκήσεις	613
	Παράρτημα Α – Η Λογιστική των Αμοιβών Προσωπικού	615

Κεφάλαιο 12

ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ (ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗΣ, ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ)

12.1	Γενικά.....	627
12.2	Οι ιδιαιτερότητες της βιομηχανικής επιχείρησης	628
12.3	Οι ιδιαιτερότητες της ξενοδοχειακής επιχείρησης.....	633
12.4	Οι ιδιαιτερότητες της τραπεζικής επιχείρησης ή η λογιστική των χρηματοοικονομικών μέσων	649
12.5	Οι ιδιαιτερότητες της ασφαλιστικής επιχείρησης.....	687
12.6	Οι ιδιαιτερότητες της ναυτιλιακής επιχείρησης.....	706
	Σύνοψη	722
	Παράρτημα 1 – Ο συνεχής ανατοκισμός και ο αριθμός e	723
	Παράρτημα 2 – Αποτίμηση (επιμέτρηση) και απομείωση σύμφωνα με το IFRS 9	726

Κεφάλαιο 13

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

13.1	Πράξεις σε συνάλλαγμα.....	737
13.2	Μέθοδοι παρακολούθησης των πράξεων σε συνάλλαγμα	738
13.3	Η μέθοδος του αντιτίμου σε ευρώ	741
13.4	Συναλλαγματική θέση και συναλλαγματικός κίνδυνος	748
13.5	Χρησιμοποιούμενες τιμές συναλλάγματος.....	752
13.6	Χειρισμός των συναλλαγματικών διαφορών	757
	Σύνοψη	759
	Ασκήσεις.....	760

Κεφάλαιο 14

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

14.1	Γενικά.....	763
14.2	Ταμειακές ροές και επιχειρηματικές δραστηριότητες.....	765
14.3	Παρουσίαση των μη ταμειακών συναλλαγών, επενδυτικής και χρηματοδοτικής φύσεως.....	767
14.4	Μέθοδοι παρουσίασης των ταμειακών ροών.....	768
14.5	Η κατάσταση ταμειακών ροών ως αποτέλεσμα σύνθεσης της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως και των μεταβολών στα μεγέθη του Ισολογισμού	779
14.6	Ειδικά θέματα.....	781
14.7	Ανάλυση καταστάσεως ταμειακών ροών.....	783
14.8	Ελεύθερες ταμειακές ροές (Free cash flow–FCF).....	789
	Σύνοψη	791
	Ασκήσεις.....	793

Κεφάλαιο 15

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΛΑΘΩΝ, ΟΨΙΓΕΝΗ ΓΕΓΟΝΟΤΑ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

15.1	Γενικά.....	799
15.2	Διορθώσεις λαθών προγενέστερων περιόδων.....	800
15.3	Οψιγενή γεγονότα.....	805
15.4	Λογιστικές πολιτικές.....	807
15.5	Λογιστικές εκτιμήσεις.....	811
15.6	Τι προβλέπουν τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) για τις μεταβολές των λογιστικών πολιτικών και εκτιμήσεων καθώς και τις διορθώσεις λαθών.....	812
	Σύνοψη	814
	Ασκήσεις	815

Κεφάλαιο 16

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ

16.1	Εισαγωγή στους λογαριασμούς τάξεως.....	819
16.2	Παρακολούθηση των εκτός ισολογισμού γεγονότων.....	820
16.3	Λογαριασμοί αλλοτρίων πραγμάτων.....	821
16.4	Λογαριασμοί εγγυήσεων και εμπράγματων ασφαλειών.....	825
16.5	Λογαριασμοί αμφοτεροβαρών συμβάσεων.....	826
16.6	Λογαριασμοί μνείας.....	831
16.7	Τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) για τους λογαριασμούς τάξεως.....	833
	Σύνοψη	834

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	837
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α - ΣΧΕΔΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	
Α1 Σχέδιο λογαριασμών ΕΓΛΣ.....	845
Α2 Σχέδιο λογαριασμών ΕΛΠ.....	915
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β - ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.....	931
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ.....	989
ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ	993

Βιογραφικά συγγραφέα και συνεργατών του βιβλίου

Ο κ. Γεώργιος Κόντος είναι Επιστημονικός Συνεργάτης του Πανεπιστημίου Πειραιώς από το έτος 2001, όπου διδάσκει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο το μάθημα της Τραπεζικής Λογιστικής. Διετέλεσε, κατά το έτος 2013, Πρόεδρος του ΔΣ του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και, από το 1996 έως το 2011, Σύμβουλος Διοίκησης και Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της ALPHA BANK. Είχε υπό την εποπτεία του, εκτός της μητρικής τράπεζας, περισσότερες από 30 θυγατρικές εταιρείες, εκ των οποίων έξι τράπεζες, μία ασφαλιστική εταιρεία (ALPHA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, νυν AXA) και μία ξενοδοχειακή (HILTON), σε αρκετές από τις οποίες υπήρξε κατά καιρούς Πρόεδρος της Ελεγκτικής Επιτροπής του Διοικητικού τους Συμβουλίου. Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην ΑΣΟΕΕ) και συγγραφέας του βιβλίου «ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ και εταιρειών Leasing και Factoring». Συνεργάστηκε με τους καθηγητές Νικόλαο Μυλωνά και Μαρία Κραμβιά-Καπαρδή στη δημοσίευση μελέτης –συμβολή στο συλλογικό τόμο με τίτλο CREATIVE ACCOUNTING, FRAUD AND INTERNATIONAL ACCOUNTING SCANDALS, Εκδόσεις WILEY, Michel Jones (ed.).

Ο κ. Σταμάτης Δρίτσας είναι Διευθυντής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων της ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ. Έχει άνω των 20 ετών επαγγελματική εμπειρία ως επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ, ως ανώτατο και ανώτερο στέλεχος των ελεγκτικών οίκων KPMG, PWC και Ernst and Young. Είναι Ορκωτός Ελεγκτής και πιστοποιημένο μέλος της Ένωσης Διεθνών Λογιστών του Ηνωμένου Βασιλείου. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πειραιώς και έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στη Φορολογία και Ελεγκτική στο Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Παντείου Πανεπιστημίου. Έχει επίσης λάβει διδακτορικό στην Ελεγκτική και Λογιστική από το ίδιο Πανεπιστήμιο.

Η κ. **Αικατερίνη Κιούση** είναι κάτοχος MBA, με ειδίκευση στη Χρηματοοικονομική Διοίκηση, του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Πειραιώς (Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής) με επαγγελματική εμπειρία στον τραπεζικό κλάδο. Έχει εργαστεί στην Citibank International Plc, στην PwC και τα τελευταία πέντε έτη στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων & Επενδύσεων Είναι μέλος του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) και έχει αριστεύσει στην Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων και Στρατηγική σε πρόγραμμα για στελέχη του London School of Economics.

Ο κ. **Γεώργιος Παπαθανασόπουλος** είναι πτυχιούχος του Νομικού Τμήματος και του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου με 39 χρόνια επαγγελματική εμπειρία στον τραπεζικό κλάδο. Είναι σήμερα Διευθυντής της Διεύθυνσης Φορολογικών Θεμάτων της Alpha Bank και υπεύθυνος για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της φορολογικής πολιτικής της Τραπέζης και των εταιριών του Ομίλου. Είναι μέλος της Φορολογικής Επιτροπής της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, η οποία εισηγείται προς το Υπουργείο Οικονομικών το σχεδιασμό και την επίλυση φορολογικών θεμάτων του τραπεζικού κλάδου. Έχει δώσει διαλέξεις φορολογικού αντικειμένου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Ο **Ευστράτιος Σουφλερός** είναι αριστούχος απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος (M.Sc.) «Χρηματοοικονομική Ανάλυση για στελέχη επιχειρήσεων» του Πανεπιστημίου Πειραιώς και απόφοιτος του τμήματος «Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής» του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Εργάζεται στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της VIOHALCO, ενώ στο παρελθόν έχει εργαστεί στον τραπεζικό κλάδο.

Πρόλογος συγγραφέα

Η υιοθέτηση από 1.1.2015 των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς-ΔΠΧΑ (International Financial Reporting Standards-IFRS) αποτελεί ημερομηνία σταθμό στην προσπάθεια εισαγωγής μιας κοινής γλώσσας στη Λογιστική σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αν λάβουμε ακόμη υπόψη το φιλόδοξο σχέδιο από τα δύο μεγάλα νομοθετικά σώματα στο χώρο της Λογιστικής, το IASB και το αμερικανικό FASB, για τη λογιστική τυποποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο, μπορεί όλοι να διακρίνουμε το νέο τοπίο που αναδύεται, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται, ιδιαίτερα για τις νέες γενιές λογιστών. Ο καταρτισμένος λογιστής του αύριο θα μπορεί να εργασθεί άνετα σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, αφού θα διαθέτει το κοινό διαβατήριο της ενιαίας λογιστικής γλώσσας που με γοργούς ρυθμούς καθιερώνεται.

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυρισθεί ότι η κοινή αυτή γλώσσα χάνει τη σημασία της, αφού αφορά μόνο έναν πολύ περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων και συγκεκριμένα αυτές που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Ήδη όμως με το νόμο 4308 που εκδόθηκε στα τέλη του 2014 και αποτελεί ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 34/2013/ΕΕ, διευρύνεται ο κύκλος των επιχειρήσεων που πρέπει να εφαρμόζουν υποχρεωτικά τα IFRS και, όσον αφορά τις λοιπές επιχειρήσεις, αυτές υποχρεώνονται να εφαρμόσουν από 1.1.2015 μια απλοποιημένη εκδοχή των IFRS, τα αποκαλούμενα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ). Με τα ΕΛΠ δίνεται η δυνατότητα στις ελληνικές επιχειρήσεις να ακολουθήσουν ένα σύγχρονο, απλό και, το κυριότερο, σταθερό πλαίσιο κανόνων, πλην όμως αυτοί που θα κληθούν να τους εφαρμόσουν είναι ανάγκη να διαθέτουν μια ευρύτερη γνώση των σχετικών θεμάτων.

Το βιβλίο έχει αυτή ακριβώς τη φιλοδοξία. Να εφοδιάσει το νέο επιστήμονα και λειτουργό της Λογιστικής με όλες εκείνες τις απαραίτητες γνώσεις που θα τον καταστήσουν ικανό να γίνει ο πολύτιμος συνεργάτης του σύγχρονου επιχειρηματία και ο σύμβουλος του στη λήψη των κρίσιμων αποφάσεων.

Το βιβλίο καλύπτει όλα τα θέματα που εμπίπτουν στο πλαίσιο της

γενικής θεωρίας της χρηματοοικονομικής λογιστικής. Η ανάπτυξη κάθε θέματος γίνεται σύμφωνα με τα ΕΛΠ.

Το σχέδιο λογαριασμών που χρησιμοποιείται για τη διενέργεια των λογιστικών εγγραφών είναι εκείνο του ΕΓΛΣ, αφού αυτό χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα από όλες τις ελληνικές επιχειρήσεις. Τόσο το σχέδιο λογαριασμών αυτό όσο και εκείνο των ΕΛΠ, για όσους επιθυμούν να το χρησιμοποιήσουν από 1.1.2015, παρατίθενται αναλυτικά σε Παραρτήματα στο τέλος του βιβλίου.

Στο κεφάλαιο 11 αναπτύσσεται ένα πλήρες αναλυτικό παράδειγμα σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων της εμπορικής επιχείρησης, το οποίο περιλαμβάνει όλες τις εγγραφές τέλους χρήσεως που συναντώνται στην πράξη. Στη συνέχεια, στο κεφάλαιο 12, εξετάζονται οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η βιομηχανική, ξενοδοχειακή, τραπεζική, ασφαλιστική και ναυτιλιακή επιχείρηση.

Επίσης, το κεφάλαιο 10 θεωρείται από τα πιο σημαντικά κεφάλαια του βιβλίου, καθώς επιτυγχάνει να παρουσιάσει σε μια ενότητα φορολογικά θέματα ελληνικού και παγκόσμιου ενδιαφέροντος, καθώς και τη σύνδεσή τους με τη λογιστική μέσω της αναβαλλόμενης φορολογίας.

Στο κεφάλαιο 4 περιγράφεται η πορεία ανάδειξης των διάφορων εταιρικών τύπων και αντιμετωπίζονται λογιστικά θέματα που αφορούν την καθαρή θέση των επιχειρήσεων, θέματα που είναι γνωστά στην πράξη ως «Λογιστική εταιρειών».

Επεδίωξα το βιβλίο να μην έχει μια απόλυτα τεχνική χροιά. Είχα από πάντα την πεποίθηση ότι κάτι τέτοιο αδικεί τη Λογιστική, γιατί της αποστερεί την ουσία και την αποκόπτει από την ιστορία της, μια ιστορία με ενδιαφέρον, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη σύγχρονη ιστορία του Δυτικού πολιτισμού· και όπου ποιητές, ιστορικοί και φιλόσοφοι μίλησαν για την ίδια τη Λογιστική, αλλά και εμπνεύστηκαν από πρόσωπα, χώρους και καταστάσεις που συνθέτουν το γνώριμο σκηνικό της.

Άφησα, έτσι, για το τέλος το κεφάλαιο 1, που αφηγείται την ιστορική εξέλιξη της Λογιστικής, απαραίτητο στοιχείο για να την κατανοήσουμε και να την μελετήσουμε με μεγαλύτερη αγάπη και ενδιαφέρον· να αφαιρέσουμε ακόμη από τη συνείδηση του πολύ κόσμου, αλλά κυρίως

των νέων φοιτητών, απαξιωτικούς χαρακτηρισμούς που συνοδεύουν αυτή και τους λειτουργούς της και να αναδείξουμε τη μεγάλη σημασία της για την οικονομία και για τις ζωές όλων μας.

Τα θέματα που διαπραγματεύεται το βιβλίο καλύπτουν πολλά γνωστικά αντικείμενα, πράγμα που απαιτεί τη συνεργασία ανθρώπων με γνώση και εμπειρία στα αντίστοιχα πεδία της Λογιστικής. Θέλω να ευχαριστήσω, έτσι, από τη θέση αυτή τους Σταμάτη Δρίτσα, Αικατερίνη Κιούση, Γεώργιο Παπαθανασόπουλο και Ευστράτιο Σουφλερό, συνεργάτες του βιβλίου, που μοιράσθηκαν μαζί μου τις χαρές και τις αγωνίες του «ταξιδιού». Δική μου ικανοποίηση είναι που έδωσα βήμα για να αναδειχθεί η ταλαντούχα και φιλόδοξη νέα γενιά λογιστών με την ευρύτητα γνώσεων και εμπειριών που θα απαιτήσουν οι επιχειρήσεις και η κοινωνία του αύριο.

Λεγραινά Αττικής,
Πρωτοχρονιά 2015

Ευχαριστίες

Θέλω να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον αγαπητό φίλο Άγγελο Αντζουλάτο, καθηγητή Πανεπιστημίου Πειραιώς, για τις εύστοχες παρατηρήσεις του σε κρίσιμα κεφάλαια του βιβλίου.

Ευχαριστίες, επίσης, οφείλω:

- στους παλαιούς μου συνεργάτες και ανώτερα στελέχη του Hilton Αθηνών, Νίκο Ρούσσο και Γεράσιμο Γαροφαλάκη για την ευκαιρία που μου έδωσαν να ανταλλάξω μαζί τους απόψεις και να δεχθώ σχόλια και παρατηρήσεις,
- στην αγαπητή φίλη Χριστίνα Ζακοπούλου, δικηγόρο MSc, για τις εύστοχες παρατηρήσεις της πάνω σε νομικά θέματα,
- στη Χαρά Μαραγκοπούλου, για χρόνια γραμματέα μου, για την επεξεργασία των κειμένων,
- στην Κατερίνα Ψήτου και Μαρία Ιντζέ, γραμματείς Διοίκησης του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου, για τη βοήθειά τους στην αναζήτηση χρήσιμου για το βιβλίο υλικού από μουσεία και βιβλιοθήκες της Ευρώπης,
- στο συνεργάτη μου στις εκδόσεις ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΑ, Εμμανουήλ Κορηλάκη, για την όλη επιμέλεια των κειμένων.

Ιδιαίτερη αναγνώριση συμβολής στο έργο

Θέλω να εξάρω την ιδιαίτερη προθυμία και τον ανιδιοτελή χαρακτήρα με τον οποίο αγαπητοί φίλοι και ανώτερα στελέχη μεγάλης ελεγκτικής εταιρείας συνέβαλαν ιδιαίτερα στην προσπάθειά μου, θέτοντας στη διάθεσή μου εξαιρετους συνεργάτες τους, με τους οποίους είχα την ευκαιρία να ανταλλάξω απόψεις και να δεχθώ εύστοχες υποδείξεις και παρατηρήσεις σε σημαντικά κεφάλαια του βιβλίου. Στα στελέχη αυτά, τα οποία για επαγγελματικούς λόγους θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, απευθύνω τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μου.

ΞΕΝΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

AG	Application Guidance
AIS	Accounting Information System
ARC	Accounting Regulatory Committee
ASAF	Accounting Standards Advisory Forum
BC	Basis for Conclusion
CESR	Committee of European Securities Regulation
CF	Conceptual Framework
CHF	Confoederatio Helvetica Franc
DO	Dissenting Opinions
EAD	Exposure at default
ECB	European Central Bank
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
EPS	Earnings Per Share
FASB	Financial Accounting Standards Board
FCF	Free Cash Flow
FEE	Federation of European Accountants
FIFO	First In First Out
GBP	Great Britain Pound
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IE	Illustrative Examples
IFRS	International Financial Reporting Standards
IFRSIC	IFRS Interpretations Committee
IG	Implementation Guidance
IN	Introduction
LGD	Loss given default

LIFO	Last In First Out
MIS	Management Information Systems
NII	Net Interest Income
P/BV	Price/Book value
P/E	Price/Earnings
ROE	Return On Equity
SARG	Standards Advise Review Group
SEC	Securities and Exchange Commission
TERP	Theoretical Ex-Rights Price
USD	United States Dollar
VOI's	Vacation Ownership Interests
WA	Weighted Average

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο/Εθνικό Προϊόν
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
Ασφ.Ν.	Ασφαλιστικός Νόμος
ΓΕΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΓΣ	Γενική Συνέλευση
ΔΛΠ	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
ΔΠΧΑ	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΓΛΣ	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
ΕΕ	Ετερόρρυθμη Εταιρεία ή Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία
ΕΛΠ	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
ΕμπΝ	Εμπορικός Νόμος
επ.	και επόμενα
ΕΠΕ	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΙΚΕ	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
κ.ν.	Κωδικοποιημένος Νόμος
ΚΛΣΤ	Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο των Τραπεζών
ΛΠΣ	Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα
ν.	νόμος
ό.π.	όπως παραπάνω
ΟΕ	Ομόρρυθμη Εταιρεία
ΣΕΤΕ	Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων
ΣΟΕΛ	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών
ΤΧ	Τέλος Χρήσεως
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας